

BLAHOSLAVENÁ MATKA

ALFONZA MÁRIA, SVÄTÁ!

Patrick KOEHLER

TERCIÁT
OBERBRONN 2022

Hoci matku Alfonzu Máriu niektorí považovali za svätú už počas jej života, rozhodujúci zlom pre jasnejšie uvažovanie o svätosti Božej služobnice nastal v roku 1931. Dňa 17. augusta 1931 sa kardinál van Rossum zastavil v Oberbronne. Willem Marinus Van Rossum bol holandský kňaz, redemptorista, ktorý bol kardinálom a prefektom Propaganda fide (dnes Kongregácia pre evanjelizáciu národov), a ktorý bol kardinálom-protektorom kongregácie sestier Najsvätejšieho Spasiteľa. Práve on povedal novickám tejto kongregácie: „*Veľkú radosť mi spôsobila aj iná myšlienka: myšlienka na vašu svätú zakladateľku. Už som veľa počul o tejto zbožnej Božej služobnici, aj keď ešte nie je na oltári. Nie som pápež a obyčajný smrteľník ju nemôže vyhlásiť za svätú. Keby som bol pápežom, urobil by som to. Máte svätú zakladateľku. V rehoľnej matke Alfonze Márii máte sväticu, ktorá si tak dobre vybrala svoje meno. Bola veľká Božia služobníčka, ale jednoduchá duša, veľmi jednoduchá duša. Boh si vždy vyberá jednoduchú a skrytú dušu, ako bola svätá Terézia od Dieťaťa Ježiš, ktorá sa snažila slúžiť len Bohu a páčiť sa mu.*“

Počas tejto návštevy kardinál vyjadril generálnej predstavenej matke Virginii želanie, aby sa začala proces blahorečenia. V liste z 19. februára 1932 kardinál uviedol, že po pozornom prečítaní Bussonovho diela nevidí žiadne ťažkosti pre začatie kauzy blahorečenia, a že napísal štrasburskému biskupovi Mons. Ruchovi, aby „viac posúval napredovanie kauzy vašej svätej matky“. Dňa 21. septembra 1931 boli vypočutí dvaja svedkovia. Svedectvo sestry Léonie poskytuje zaujímavé prvky týkajúce sa povesti svätosti. Sestra Léonia pochádzala z Darmstadtu, kam sestry kongregácie prišli na podnet jej otca a noviciát absolvovala

v Oberbronne v čase, keď matka Alfonza Mária ešte žila. Okrem iného uviedla dve predpovede matky Alfonzy Márie týkajúce sa jej vlastnej smrti a smrti farára Reicharda, ktoré sa skutočne splnili. Povedala tiež: *„Všetky sestry mali veľkú úctu k matke predstavenej, až na niekoľko zriedkavých výnimiek. Vždy som mala vysokú mienku o jej svätosti. Po jej smrti sa väčšina sestier začala k nej utiekať. V jednom z poučení zakladateľky som počula, ako povedala svojim sestrám: ‚Prosím nášho Pána o milosť, aby sa na mňa po mojej smrti zabudlo, aby o mne už nikto nehovoril.‘“*

Toto svedectvo, najmä bod týkajúci sa zakladateľkinej prosby, aby sa na ňu po jej smrti zabudlo, odhaľuje základný duchovný postoj matky Alfonzy Márie: „slúžiť Bohu a dostať sa do neba“ bez toho, aby hľadala svoju márnú slávu. Alžbetu od prvých rokov zaujímala predovšetkým Božia sláva, poznať Boha, milovať ho. Sama povedala: *„Počas siedmeho roku môjho života vo mne výrazne vzrástla túžba lepšie poznať Boha, viac ho milovať, viac sa mu páčiť. Táto túžba bola taká intenzívna, že mi spôsobovala vnútorné utrpenie. Premýšľala som o tom a celé hodiny som sa zaoberala len myšlienkou ako sa mám správať, aby som sa stala milšou Bohu. Preto som často nechala deti, s ktorými som sa hrala, odišla som nabok, pozerala som sa na oblohu a chvíľu som rozmýšľala o radosti, ktorá bude v nebi. Vzdychala som a hovorila: ‚Môj Ježiš, či aj ja dosiahnem nebo?‘ Niekedy ma prepadal strach, že sa do neba nedostanem.“*

Jedného dňa ma rodičia vzali na pole. Kým boli zaneprázdnení, trochu som sa vzdialila, sadla som si a pozerala na oblohu. Vtedy sa vo mne opäť, bez toho, aby som to chápala, prebudila túžba po svätosti. Povedala som: ‚Chcem sa stať svätou. Ale ako sa ňou môžem stať? Ani neviem, čo musím urobiť, aby som sa ňou stala!‘ Pri týchto slovách som sa rozplakala, zopla som ruky, zdvihla ich k nebu a povedala: ‚Radšej nechcem dostávať to, čo mi dávajú rodičia (čiže malé darčeky), radšej sa chcem stať svätou.‘“

A celý život mladej Alžbety bol založený na tejto túžbe „stať sa svätou“. Svätosť si vyžaduje neustále úsilie, ale je na dosah každému. Je predovšetkým Božím darom. V Ježišovi dostávame všetko. Matka Alfonza Mária nikdy neprestala napodobňovať Ježiša, nikdy sa s ním neprestala zjednocovať, a tak vstúpila do tajomstva Božej svätosti. Samozrejme, mala aj extázy, mala vízie o budúcnosti, ale to, čo z nej robí sväticu - aj keď ju pápež ešte nekanonizoval - je to, že nasledovala Ježiša, počúvala a nasledovala ho bez toho, aby sa nechala zdrviť ťažkosťami. Obdivuhodné je, že svojím slovom a príkladom zviditeľňovala Kristovu tvár, a preto dokázala rozvinúť určitú náročnosť poznačenú tajomstvom kríža.

Od večnosti sme pred očami Boha, ktorý sa nás rozhodol zachrániť. Obsahom jeho výzvy je naša „svätosť“ a to je veľké slovo. Svätosť je účasť na čistote božskej bytosti. My však vieme, že Boh je láska. A pápež Benedikt XVI. vo svojej katechéze zo 6. júla 2005 o hymne v Liste Efezanom hovorí: *„A mať účasť na Božej čistote znamená mať účasť na Božej láske, pripodobniť sa Bohu, ktorý je láska. Boh je láska (1 Jn 4, 8,16). Je to potešujúca pravda, ktorá nám zároveň umožňuje pochopiť, že svätosť nie je vzdialenou skutočnosťou v našom živote, ale že do tajomstva svätosti vstupujeme do takej miery, do akej milujeme spolu s Bohom. Agapé sa tak stáva našou každodennou realitou. Takto sa dostávame k posvätnému a životnému horizontu samotného Boha.“*

Tajomstvom svätosti je priateľstvo s Kristom a verné stotožňovanie sa s jeho vôľou.

Čo znamená byť svätý? Kto je povolaný byť svätým? Často sme náchylní myslieť si, že svätosť je cieľom vyhradeným len pre vyvolených. Na druhej strane svätý Pavol hovorí o veľkom Božom zámere a vyhlasuje: „Veď v ňom (*Kristovi*) si nás (*Boh*) ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske“ (Ef 1, 4). A hovorí o nás všetkých. V centre Božieho plánu je Kristus, v ktorom Boh ukazuje svoju tvár. V Kristovi sa živý Boh priblížil, stal sa viditeľným, dal sa počuť, aby každý mohol čerpať z plnosti jeho milosti a pravdy (Jn 1, 14-16). Svätosť, plnosť kresťanského života, nespočíva v uskutočňovaní mimoriadnych činov, ale v zjednotení sa s Kristom, v prežívaní jeho tajomstiev, v osvojení si jeho postojov, jeho myšlienok, jeho správania. Matka Alfonza Mária to zhrnula v Prvých pravidielach: „*Duch dcér Božského Vykupiteľa má byť duchom Ježiša Krista, ktorý je ich vzorom. Podľa neho sa má riadiť vnútorný a vonkajší život sestier. Áno, duch Ježiša Krista ich má neustále mocne oživovať, takže sa prejaví v celom ich živote - ako hovorí Apoštol: Ježišov život sa zviditeľní v ich smrteľnom tele.*“

Miera svätosti sa určuje podľa toho, aký vzrast v nás dosiahol Kristus, do akej miery sa pomocou Ducha Svätého formujeme celý náš život podľa jeho života. Znamená pripodobniť sa Ježišovi, ako to potvrdzuje svätý Pavol: „*Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna*“ (Rim 8, 29). A svätý Augustín vyhlasuje: „*Môj život bude živý a plný Teba*“ (Vyznania, 10, 28).

Druhý vatikánsky koncil v *Konštitúcii o Cirkvi* jasne hovorí o univerzálnom povolaní k svätosti a potvrdzuje, že nikto z nej nie je vylúčený: „*Cez rozličné formy života a rozličné úrady existuje len jedna svätosť, ktorú pestujú všetci, ktorí sa nechávajú viesť Božím Duchom a ktorí... chudobní, pokorní a zaťažení jeho krížom nasledujú Krista, aby si zaslúžili mať účasť na jeho sláve.*“

Zostáva však otázka: Ako kráčala matka Alfonza Mária po ceste svätosti? Ako odpovedala na toto volanie? Dokázala by to vlastnými silami?

Odpoveď je jasná: svätý život nie je v prvom rade ovocím nášho úsilia, nášho konania, pretože je to trojsvätý Boh (porov. Iz 6, 3), ktorý nás robí svätými, je to pôsobenie Ducha Svätého, ktorý nás oživuje zvnútra, je to samotný život zmŕtvychvstalého Krista, ktorý sa nám odovzdáva, a ktorý nás premieňa. Zopakujme si to ešte raz s Druhým vatikánskym koncilom: „*Kristovi učeníci, povolani Bohom, nie svojimi skutkami, ale jeho milostivým zámerom, ospravedlnení v Ježišovi, našom Pánovi, sa krstom viery skutočne stali Božimi deťmi, účastníkmi božskej prirodzenosti, a teda skutočne svätými. Toto posvätenie, ktoré prijali, si preto musia s Božou milosťou zachovať a doplniť svojím životom*“ (tamže, č. 40).

Svätosť matky Alfonzy Márie má svoj konečný pôvod v krstnej milosti, v skutočnosti, že sme včlenení do Kristovho veľkonočného tajomstva, ktorým sa nám odovzdáva jeho Duch, život Zmŕtvychvstalého.

Svätý Pavol veľmi zdôrazňuje premenu, ktorú v človeku uskutočňuje krstná milosť, a darí sa mu vytvoriť novú terminológiu, ktorá je utvorená pomocou predpony „spolu“: *spolu-zomrelý, spolu-pochovaný, spolu-vzkriesený, spolu-oživený* s Kristom. Náš osud je nerozlučne spojený s jeho osudom. Píše: „*Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom*“ (Rim 6, 4).

Boh však vždy rešpektuje našu slobodu a žiada, aby sme tento dar prijali a žili podľa požiadaviek, ktoré z neho vyplývajú. Žiada, aby sme sa nechali premeniť pôsobením Ducha Svätého a prispôbili svoju vôľu Božej vôli. V „spôsobe rozjímania o Ježišovom utrpení v čase duchovnej suchopárnosti“ nám matka Alfonza Mária hovorí o jednom extatickom zážitku, ktorý jej pomohol spoznať seba samú. To, ako tento zážitok opísala slovami, sa mi zdá byť dôležité pre vstup do logiky zriekania sa vlastnej vôle: „V extáze mala videnie poznania seba samej:

* Toho, ako málo je človek schopný bez Boha. Videla svoju dušu ako v zrkadle a zistila, v čom hľadá samu seba.

* Spôsobu, akým sa duša musí od seba odpútať. V tej chvíli počula hlas, ktorý jej povedal: „Pozri, dieťa moje, nikdy netúž po tom, aby si plnila svoju vôľu. Zriekni sa svojej vôle a plň moju vôľu.“ Vždy si hovor, dieťa moje: Nemôžem sa dobre modliť, ak ma to nenaučí môj božský Ženich. ‘

V tej chvíli si uvedomila, že sa môže spoliehať len na Boha a nie na seba. Nedokázala to vyjadriť slovami a považovala sa za takú biednu, že stratila všetku dôveru v seba samu.“

Pri spomienke na túto skúsenosť je dobré vnímať, ako sa spôsob myslenia a konania matky Alfonzy Márie stal Kristovým spôsobom myslenia a konania. Čo je základom svätosti? Svätý Ján opäť uvádza: „*Boh je láska; a kto zostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom*“ (1 Jn 4, 16). Boh vliat svoju lásku do srdca matky Alfonzy Márie skrze Ducha Svätého, ktorý jej bol daný (porov. Rim 5, 5). Láska, ktorá nám prikazuje milovať Boha nadovšetko a kvôli nemu blížneho, je teda prvým a najpotrebnejším darom. Aby však láska, podobne ako dobré zrno, v duši rástla a prinášala ovocie, musela sa matka Alfonza Mária otvoriť Božiemu slovu a s pomocou jeho milosti uskutočňovať jeho vôľu. Často prijímala sviatosti, najmä Eucharistiu, vytrvalo sa venovala modlitbe, sebazapieraniu, aktívnej službe blížnym a cvičeniu sa v čnostiach. Láska je totiž spojivom dokonalosti a plnosťou zákona (porov. Kol 3, 14; Rim 13, 10). A čo je podstatné? Podstatné je, aby nikdy neprešla nedeľa bez stretnutia so zmŕtvychvstalým Kristom v Eucharistii. To nie je bremeno navyše, ale svetlo na celý týždeň.

Deň by sa nemal začať ani skončiť bez aspoň krátkeho kontaktu s Bohom. Matka Alfonza Mária to robila aj zastavením sa v kaplnke pred a po službe u chorého.

A na ceste nášho života sa máme riadiť „dopravnými značkami“, ktoré nám Boh dal v Desatore. Máme ich čítať s Kristom, ktorý je vysvetlením toho, čo v jednotlivých situáciách znamená láska. Zdá sa mi, že skutočná jednoduchosť a veľkosť života svätosti je toto: stretnutie so Zmŕtvychvstalým v nedeľu; kontakt s Bohom na začiatku a na konci dňa; nasledovanie „dopravných značiek“, ktoré nám Boh oznámil a ktoré sú len jednotlivými formami lásky. „*Teda to, čo charakterizuje pravého Kristovho učeníka je láska k Bohu a k blížnemu*“ (Lumen gentium 42). Toto je skutočná jednoduchosť, veľkosť a hĺbka kresťanského života a svätosti.

Preto môže svätý Augustín, komentujúc štvrtú kapitolu Prvého listu svätého Jána, povedať odvážne: „*Dilige et fac quod vis*“, „*Miluj a rob, čo chceš*“. A pokračuje: „*Ak mlčíte, mlčte z lásky; ak hovoríte, hovorte z lásky; ak karháte, karhajte z lásky; ak odpúšťate, odpúšťajte z lásky. Nech je vo vás základ lásky, lebo z tohto základu môže vzísť len dobro*“ (7, 8: PL 35).

Kto sa riadi láskou, kto žije lásku naplno, ten je vedený Bohom, lebo Boh je láska. Práve to dáva hodnotu tomuto veľkému výroku: „*Dilige et fac quod vis*“, „*Miluj a rob, čo chceš*“.

Môžeme si položiť otázku: ako mohla matka Alfonza Mária so svojimi obmedzeniami, so svojou slabosťou dosiahnuť také vysoké méty? Počas liturgického roka nás Cirkev pozýva, aby sme si pripomenuli množstvo svätých, teda tých, ktorí žili lásku naplno, ktorí vedeli milovať a nasledovať Krista v každodennom živote. Ukazujú nám, že po tejto ceste môže kráčať každý. V každom období dejín Cirkvi a zemepisnej šírke, svätí sú z každého veku a stavu, majú konkrétnu tvár každého ľudu, jazyka a národa. A sú veľmi rôzni. V skutočnosti musím povedať, že aj pre moju osobnú vieru sú mnohí svätí (nie všetci) skutočnými hviezdami na nebi dejín. A chcel by som dodať, že pre mňa nie sú „ukazovateľmi cesty“ len niektorí veľkí svätci, ktorých mám rád a dobre ich poznám, ale aj jednoduchí svätci, teda dobrí ľudia, ktorých vidím vo svojom živote, a ktorí nikdy nebudú kanonizovaní. Sú to obyčajní ľudia, možno bez viditeľného hrdinstva, ale v ich každodennej добрote vidím pravdu viery. Táto ich добрota, ku ktorej dozreli vo viere Cirkvi, je pre mňa najistejšou apológiou kresťanstva a znakom, ktorý ukazuje, kde je pravda.

V spoločenstve svätých (kanonizovaných i nekanonizovaných), ktoré Cirkev žije vďaka Kristovi vo všetkých svojich členoch, sa tešíme z ich prítomnosti a spoločnosti a máme pevnú nádej, že budeme napodobňovať ich cestu a jedného dňa budeme mať rovnaký blažený, večný život.

Matka Alfonza Mária nám pripomína, aké veľké a pekné je kresťanské povolanie a aké je to v tomto svetle jednoduché! Všetci sme povolaní k svätosti, ktorá je dokonca meradlom kresťanského života. Svätý Pavol to opäť dôrazne vyjadruje, keď píše: „*Každý z nás dostal milosť podľa miery, akou nás obdaroval Kristus... On ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku*“ (Ef 4, 7. 11-13).

Matka Alfonza Mária nás pozýva otvoriť sa pôsobeniu Ducha Svätého, ktorý premieňa náš život, aby sme aj my boli ako čiastky veľkej mozaiky svätosti, ktorú Boh vytvára v dejinách, aby Kristova tvár zažiarila v celom svojom lesku. Práve o to sa snažila. Jej život nás povzbudzuje, aby sme sa nebáli smerovať nahor. Boh od nás nikdy nežiada príliš veľa. Prostredníctvom svojho slova nás vedie v každodennom konaní, aj keď sa cítime ako úbohí hriešnici. Pochopme, čo pochopila ona: Ježiš je ten, kto nás premieňa svojou láskou.

Aby sme však mohli hlbšie preniknúť do tejto podobnosti s Kristom, musíme odhaliť, ako sa prejavoval Ježišov život v srdci matky Alfonzy Márie a jej sestier. Vráťme sa teda k jej Životným pravidlám: „To, čo sa v nich (*sestrách*) musí prejavovať, je chudoba, poslušnosť, pokora, odriekanie, miernosť, umŕtvovanie, duch modlitby, mlčanie, láska, ktorá má byť nežná medzi nimi navzájom a činná pri núdzných, a napokon tá skromná zdržanlivosť, ktorú musia mať čisté snúbenice najčistejšieho Ženícha.“

Pri opätovnom čítaní poučení matky Alfonzy Márie môžeme cítiť, na čom jej záležalo. (A srdcia svojich dcér formuje s istou neústupnosťou.) Myslím, že sa nemýlim, keď poviem, že matka Alfonza Mária považuje chudobu za zaručený spôsob, ako sa stať svätým.

Ale čo je to chudoba pre matku Alfonzu Máriu? Dám to do kontextu blahoslavenstva: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“

Môžeme si myslieť, že evanjeliová chudoba jednoducho znamená pohrdanie pozemskými dobrami, možno dokonca vyzdvihovanie žobrania a biedy.

Vráťme sa k významu chudoby. Rád pripomínam úryvok z Knihy proroka Sofoniáša, ktorý je charakteristický pre chudobu: „Hľadajte Pána, všetci pokorní zeme, ktorí konáte podľa jeho práva, hľadajte spravodlivosť, hľadajte pokoru“ (Sof 2, 3).

Nezabúdajme, že Židia stratili svoju politickú nezávislosť. Boli pokorení, dokonca materiálne zbedačení. Nepriateľ zvíťazil. Izraelskí chudobní sa naučili prežívať novú situáciu v podriadenosti Bohu. Dôverovali jeho prozreteľnosti a vedeli, že im Jahve príde na pomoc.

U Matúša „chudobní“ označujú najmä tých, ktorí sa nespoliehajú na svoje vlastné sily. Nemajú nič. Sú si však istí Pánovou dobrotou, jeho mocou a milosrdenstvom. Sú to tí, ktorí všetku svoju nádej vložili len do Boha. Táto skutočnosť nám umožňuje lepšie pochopiť druhú časť blahoslavenstiev: „Lebo ich je nebeské kráľovstvo“. Keďže všetko odovzdali Bohu a dôverujú mu, nedôverujú sami sebe. Sú pripravení prijať Ježišovu dobrú zvesť, jeho evanjelium.

Mať veľa po materiálnej stránke a byť si istý sám sebou, zabarikádovať sa vo svojich privilégiách, vedie k neustálym obavám o narušenie alebo otrasenie získaného trónu. Človek sa uzatvára, stáva sa strnulým. Ten, kto sa nespolieha sám na seba, kto pozná ľudskú krehkosť a nestálosť všetkého, čoho sa snažíme udržať si, je otvorený novosti Kráľovstva. Kráľovstva, ktoré mu už istým spôsobom patrí, pretože je pripravený prijať ho celým srdcom a s radosťou.

Chudoba. Tá matke Alfonze Márii zvlášť leží na srdci. Je oporou proti hroziacim nebezpečenstvám. Spomína si na odpoveď nášho Pána, keď sa ho veľmi znepokojená pýtala, ako dlho bude kongregácia trvať: „*Dcéra moja, až do konca čias, ak sa bude zachovávať chudoba.*“

Matka Alfonza Mária chcela, aby bolo ubytovanie sestier veľmi jednoduché, aby v ňom neboli žiadne zbytočnosti. Predstavené však vždy požadovali, aby bolo sestрам poskytnuté to, čo potrebujú pre život. Starostlivosť o materiálne veci ich nemala odvádzať od charitatívnych úloh.

V jednom liste farára Reicharda predsedovi istého dobročinného spolku sa píše: „*Keďže sa naše sestry majú starať o ľudí len v ich domácnostiach, potrebujú pre seba málo priestoru: jednu alebo dve miestnosti, kde by mohli umiestniť štyri postele, jedáleň, kuchyňu. Na zabezpečenie ich vlastného živobytia žiadame málo.*“ (Bolo povedané, že jedlo dcér Božského Vykupiteľa bude ako jedlo chudobných, veľmi jednoduché, ale zdravé a výdatné. V konečnom prepracovaní Prvých pravidiel bolo doplnené nasledovné: „*Sestry budú buď v komunite, alebo pri chorých a chudobných s radosťou vykonávať všetky pokorné práce Pánovej služobnice. Vždy budú pripravené slúžiť najmä tým najchudobnejším a v každom z nich budú vnímať samotnú osobu Krista.*“)“ A farár Reichard pokračuje: „*Keďže si musia k chudobným priniesť všetko, kde na to nájdú prostriedky, ak nie v štedrosti tých, ktorí prostriedky majú?*“ Pre matku Alfonzu Máriu bolo nemysliteľné žiadať peňažnú odmenu aj od bohatých. Boli prijímané len dary a aj tie museli byť dobrovoľné. Chcela, aby sa prejavil

zásah Prozreteľnosti. Zároveň tak chcela sestry povzbudiť k žitiu chudoby a praktizovaniu dobročinnosti.

Matka Virgínia rada spomínala na sestru Helenu. Bola 52. sestrou kongregácie a poznala zakladateľku. Práve ona rozprávala, že počas stavby kaplnky v Niederbronne nemala matka Alfonza Mária peniaze na vyplatenie robotníkov. Odišla sa modliť do kaplnky. Medzitým zazvonil na vrátnici nejaký muž a dal vrátničke vrecko s peniazmi. Vrátnička chcela zavolať matku Alfonzu Máriu. Muž jej však povedal: „*To nie je potrebné, len jej dajte toto vrecko.*“ Obsahovalo práve toľko peňazí, koľko potrebovali.

Sestra Helena tiež rozprávala, že jedného dňa sestry už nemali čo jesť. Matka Alfonza Mária odišla do kaplnky a modlila sa: „*Pane, ty si mi prikázal založiť túto kongregáciu. Nemám už čo dať jesť mojim sestrám. Budem ich teda musieť poslať preč.*“ V tom pred kláštrom zastavil voz naložený potravinami na jeden mesiac. Bol to otec jednej novicky, ktorého trápili obavy o kláštor.

Matka Alfonza Mária mala úplnú dôveru v Prozreteľnosť, rovnako ako farár Reichard. Okrem toho prejavovala istú prísnosť voči každému porušeniu chudoby. Hovorí sa, že jedna sestra vlastnila knihu bez povolenia. Matka Alfonza Mária nariadila knihu spáliť v prítomnosti celej komunity.

Chcel by som vám tiež spomenúť svedectvo sr. Tharsille Grabovej. Žila v Paríži so sr. Flaviou, ktorá bola neterou zakladateľky a vstúpila do kláštora za jej života v roku 1863. Keď sr. Tarsille hovorila o svojej tete sr. Flavii, spomínala príklady chudoby a poslušnosti zakladateľky, ducha, ktorý vstúpila všetkým sestrám. Jedného dňa zakladateľka našla sestru, ktorá si vzala hodvábnu niť na šitie. Prikázala sestre, aby šitie vypárala a použila obyčajnú niť.

Pre púštnych otcov „je chudoba matkou, je nosným múrom zasväteného života“. Je „matka“. Chudoba je matka. Bez chudoby nie je v zasvätenom živote plodnosť. Chudoba je to „múr“, ktorý chráni. Ako hovorí pápež František: „Chudoba určite chráni pred duchom svetskosti. Vieme, že diabol vstupuje cez vrecká. To všetci vieme. A malé pokušenia proti chudobe sú ranami pre príslušnosť k telu zasväteného života. Chudoba v pravidlách a konštitúciách kongregácií v nich nie je opísaná ako rovnaká chudoba. Pravidlá hovoria: Naša chudoba ide týmto smerom, naša týmto smerom. Ale vždy je tu duch chudoby. A o tom sa nedá vyjednávať. Bez chudoby nikdy nebudeme schopní dobre rozoznať, čo sa deje vo svete. Bez ducha chudoby. ‚Zanechaj všetko a rozďaj to chudobným‘, povedal Pán mladíkovi. A tým mladým mužom sme my všetci. ‚Ale ja, nie, otče, ja nemám toľko majetku (bohatstva)...‘. Áno, ale niečo, nejakú naviazanosť máš! Pán ťa o to žiada: bude to ‚Izák‘, ktorého musíš obetovať. Chudobní na duchu, chudobní. A týmto duchom chudoby nás Pán chráni - chráni nás! - proti toľkým problémom a mnohým veciam, ktoré sa snažia zničiť zasvätený život. Existujú tri stupne pri prechode od rehoľného zasvätenia k rehoľnej svetskosti. Áno, rehoľnej. Existuje rehoľná svetskosť. Mnohí rehoľníci a zasvätení sú svetskí. Tri stupne. Po prvé: peniaze, teda nedostatok chudoby. Po druhé, márnivosť, ktorá prechádza od extrémneho „pávieho“ správania až po maličkú márnivosť. A po tretie: namyslenosť, pýcha. A od toho sa odvíjajú všetky neresti. Prvým stupňom je však pripútanosť k bohatstvu, pripútanosť k peniazom. Ak sa staráte o toto, druhí neprichádzajú. A nemyslím tým len na peniaze, ale aj

na bohatstvo. Na bohatstvá. Aby sme dokázali rozpoznať, čo sa deje, potrebujeme tohto ducha chudoby. Povinnosťou je vedieť, ako vyzerá moja chudoba? Pozrite sa do zásuviek vašich duší, pozrite sa do vašej osoby, pozrite sa do vašej kongregácie... Pozrite sa, aká je tam chudoba. Toto je prvý stupeň: ak ho dodržíme, ostatné stupne neprídu. To je múr, ktorý nás pred nimi chráni, to je matka, ktorá nás robí nábožnejšími a núti nás mať všetko naše bohatstvo v Pánovi. Je to múr, ktorý nás chráni pred svetským vývojom, ktorý je taký škodlivý pre každé zasvätenie. Chudoba.”

Chcel by som však poukázať na jednu vec, ktorá mi veľmi leží na srdci: samotná materiálna chudoba nezaručuje blízkosť k Bohu, pretože srdce môže byť tvrdé a plné túžby po bohatstve. Je to jasné: kresťan vidí Krista, ktorý ho čaká, ktorý čaká na jeho odovzdanie sa. Každý, kto chce radikálne nasledovať Krista, musí sa zrieknuť materiálnych dober. Túto chudobu však musí žiť vychádzajúc z Krista, aby sa stal vnútorne slobodným pre svojich bližných.

Postoj matky Alfonzy Márie k chudobe je plný evanjeliového zmyslu. Evanjelium ohlasuje chudobným svojou chudobou. A ak sa odvoláme na Ježišovu odpoveď učeníkom Jána Krstiteľa, ktorí sa ho prišli opýtať, či majú čakať niekoho iného, je jasné, že matka Alfonza Mária konala v súlade s Božím kráľovstvom: Dobrá zvesť je ohlasovaná chudobným. Toto je skutočný znak, ktorý ukazuje na pravého Mesiáša a pravú Cirkev.

Osobne si myslím, že evanjelizácia chudobných je ešte väčší zázrak ako vzkriesenie mŕtveho. Chudobný človek je ten, kto v očiach ľudí nemá hodnotu. Okolo mŕtvoly bohatého sa vždy konajú zhromaždenia, slávnostné obrady. Ale chudobný človek zostáva nepovšimnutý. „Ak sa chceš stať neviditeľným, staň sa chudobným“, hovorí jedno príslovie. Nikto ťa neuvidí, nikto si ťa nevšimne... A práve týchto chudobných ľudí navštevuje v ich domácnostiach matka Alfonza Mária a jej sestry. Chudobný, chorý človek je neviditeľný pre bohatých a zdravých. Ona ich zviditeľnila. V chorých a hrubých pohanoch nevidela heretikov, ale chudobných, ktorí ju potrebovali, aj keď jej nedôverovali.

Rozhodujúcim znakom, ktorý vyjadruje nadprirodzenosť apoštolátu sestier matky Alfonzy Márie, je to, že idú k chudobným a chorým. A práve preto, že sa zakladateľka so sestrami, ktoré boli s ňou a po nej starala o chorých a chudobných, môžeme ich považovať za Božie dcéry.

A navyše, ona a jej sestry vstupujú do Ježišovej vízie: „Keď dávaš obed alebo večeru, nevolaj svojich priateľov ani svojich bratov ani príbuzných ani bohatých susedov, aby nepozvali aj oni teba a mal by si odplatu. Ale keď chystáš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. A budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť. No odplatu dostaneš pri vzkriesení spravodlivých“ (Lk 14,12.1-4). Je pochopiteľné, že sestry dokázali „pohoršiť“ svet v tom zmysle, že otriasli mentalitou ľudí a vzbudili obdiv. Keď svätý Ján napísal: „Blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší“, mohol tiež napísať: Blahoslavený je, kto sa nedá odradiť týmto chudobným, týmto chorým človekom..., skrze ktorého sa zjavujem.

Áno, šťastná matka Alfonza Mária, ktorá sa nedala odradiť chudobnými! Šťastná matka Alfonza Mária, ktorá hľadala, milovala a prijímala chudobných! Je to aj naše šťastie!

Treba si však dávať pozor, aby sme si zachovali pokoru matky Alfonzy Márie. Tá je podporovaná živým vedomím Božej veľkosti a svätosti a zároveň chudoby stvorenia pred

svojím Stvoriteľom. „Bože, príd' mi na pomoc...“ Majme na pamäti jej modlitbu: „Môj Bože, nič nemám, nič ti nemôžem dať, zmiluj sa nado mnou. Môj božský Snúbenec, ty vieš, že bez teba nemôžem nič urobiť.“ Rád pripomínam Antisthenesa. Jeden prezieravý priateľ povedal tomuto cynickému filozofovi, ktorý sa chválil svojou chudobou: „Antisthenes, cez diery v tvojom kabáte vidím tvoju pýchu.“

Nemýľme sa. Cnosť chudoby je veľmi vzácna medzi chudobnými aj bohatými. Matka Alfonza Mária to pochopila. Ku každému prichádzala ako chudobná, aby sa pred ňou všetci odvážili odložiť masku a uverili, že je možné prijať svoju biedu a čeliť jej. Čítaním v dušiach ľudí, ktorí k nej prichádzali, im umožnila spoznať samých seba.

Táto úcta k druhým je súčasťou autentickej lásky. Jedným z rozmerov lásky je vidieť druhého očami Krista. Dovoľme Benediktovi XVI. obohatiť našu reflexiu. Veľmi dobre dopĺňa syntézu postoja matky Alfonzy Márie: „Láska k bližnému sa zjavuje ako možná v duchu, v ktorom ju definuje Biblia, v Ježišovi. Spočíva práve v tom, že v Bohu a s Bohom milujem aj toho, koho si necením alebo koho nepoznám. To sa dá dosiahnuť len prostredníctvom dôverného stretnutia s Bohom, stretnutia, ktoré sa stalo spoločnosťou vôle a môže sa dotknúť až úrovne citu. Učím sa pozerat' na druhého človeka nielen svojimi očami a pocitmi, ale aj z perspektívy Ježiša Krista. Jeho priateľ je môj priateľ. Ponad vonkajší vzhľad druhého preniká jeho vnútorné očakávanie gesta lásky, gesta pozornosti, ktoré mu nedávam len prostredníctvom organizácií vytvorených na tento účel, prijímajúc ich možno ako politickú nevyhnutnosť. Pozerám Kristovými očami a môžem dať druhému oveľa viac než len navonok potrebné veci: môžem mu dať pohľad lásky, ktorý potrebuje. Tu vidíme nevyhnutnú súhru medzi láskou k Bohu a láskou k bližnému, na ktorej toľko nástoží Prvý Jánov list. Ak mi kontakt s Bohom v živote úplne chýba, budem vždy v druhom vidieť len niekoho, kto je iný a nedokážem v ňom rozpoznať Boží obraz. Na druhej strane, ak si úplne nevšímam druhého človeka a chcem byť len „zbožný“ a plniť si svoje „náboženské povinnosti“, potom aj môj vzťah k Bohu ochabuje. Potom je tento vzťah len „taký, aký má byť“, ale je bez lásky. Iba moja ochota vyjsť v ústrety bližnému, prejaviť mu lásku, ma robí citlivým na Boha. Až služba bližnému mi otvára oči pre to, čo Boh robí pre mňa a pre to, ako ma miluje.“

Pripomeňme si aj slová z homílie kardinála Becciu v deň blahorečenia: „Sebadarovaniu sa (matka Alfonza Mária) naučila, keď kontemplovala Spasiteľa umierajúceho na kríži. Jej veľkou túžbou bolo žiť a konať pre Krista, napodobňovať ho v jeho добрote, v jeho pokore, v jeho láske, snažiac sa zapáčiť iba jemu. Preto rada opakovala: ‚Vo všetkom, vždy a všade vidieť len Boha, Boha samého/ Tieto slová sú úžasnou syntézou mimoriadneho evanjeliového svedectva novej blahoslavenej. Sú veľmi aktuálne, pretože v dnešnej dobe je tak veľmi potrebné svedčiť o autentickej kresťanskej láske. Nie ako o nejakej abstraktnej myšlienke, ale konkrétne preukazovaním pomoci druhým, predovšetkým slabým a chudobným, ktorí sú Kristovým telom. Pripomína nám to Svätý Otec František. Rád opakuje, že ‚láska, ktorá neuznáva, že Ježiš prišiel v Tele, nie je láskou, ktorú nám prikazuje Boh. Uznať, že Boh poslal svojho Syna, ktorý sa vtelil a žil tak ako my, znamená milovať, ako miloval Ježiš; milovať, ako nás naučil Ježiš. Milovať kráčajúc po Ježišovej ceste. A Ježišova cesta je darovať život‘ (Homília z Domu sv. Marty, 11. novembra 2016).

Počas celého svojho života blahoslavená Alfonza Mária Eppingerová svojím slovom a skutkami svedčila, že Ježiš nám neprišiel iba hovoriť o láske Otca, ale osobne stelesňoval

jeho nesmierne milosrdenstvo, keď uzdravoval tých, ktorých stretával na svojich cestách. Vedela rozpoznať Ježišove rany v chudobnej a núdznej ľudskej bytosti, a preto sa stala nástrojom milosrdnej Božej lásky. Skúsenosť tejto našej blahoslavenej, ktorú Cirkev uznáva ako vzor v nasledovaní Ježiša, je pre nás podnetom, aby sme milovali ľudí, s ktorými sa stretávame každý deň a stávali sa pre nich nástrojom milosrdnej Božej lásky.“

Vo všetkom, vždy a všade vidieť len Boha, Boha samého. Práve úsilie o to dalo matke Alfonze Márii príležitosť zakúsiť Boží život. Svätosť neznamená byť bez hriechu, ale podľa príkladu Ježiša, jediného Spasiteľa „preukazovať lásku, ktorá vychádza v ústrety a prijíma, ktorá je schopná stretnúť tých, ktorí sú v núdzi: slabých, zdrvených, vyradených, tých, ktorí utekajú pred vojnou, násilím a prenasledovaním. Oslavujme túto ženu, ktorá si zamilovala Boha a bola neúnavnou rozdávatelkou Božieho milosrdenstva trpiacemu ľudstvu“ (Kardinál Angelo Becciu, 9.9.2018).